

ПЛАСТИКА ДЕФЕКТІВ НЕРВІВ З ЗАСТОСУВАННЯМ АСПІРАТУ КІСТКОВОГО МОЗКУ ТА ЖИРОВОЇ ТКАНИНИ

ВСТУП

Пошкодження периферичних нервів кінцівок — важке і грізне ускладнення травм, що має довгострокові та непередбачувані наслідки. Актуальність даної проблеми зросла з значною кількістю вогнепальних поранень. Високоенергетичні травми призводять до виникнення великих дефектів що оточені щільною фіброзною тканиною.

Метою нашого дослідження було покращити результати відновлення нервів шляхом застосування клітинних технологій.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Експериментальна частина досліджень проведена 24 кролях поділених на 4 групи. Їм виконувався ефект сідничного нерва довжиною 1 см(що відповідає 1/3 довжини стегна тобто дефектам нервів більше 10 см у людини) після чого виконували його аутопластику. В 1 групі зона нерва вкривали пунктатом кісткового мозку, в 2 аутологічною жировою тканиною. В групі 3 зона пластики покривалася сумішшю пунктату кісткового мозку та жирової тканини. В контрольній групі зона пластики не оброблялася та імітувала природній процес регенерації. Оцінка результа-

тів проводилася шляхом дослідження біохімічних та морфологічних змін фрагментів нерва та м'язів через місяць після початку експерименту.

РЕЗУЛЬТАТИ

В результаті у всіх трьох дослідних групах відмічалася покращення регенерації нервів відносно контрольної групи. Найкраща стимуляція регенерації спостерігалася в групі де зона пластики стимулювалася сумішшю пунктату кісткового мозку та жирової тканин. Її біохімічні показники були найближчі до показників здорового нерву та спостерігався найменший ступінь денерваційних змін у м'язах. Також в цій групі найбільшою була відстань та кількість проростання аксонів через зону пластики, що свідчить про збільшення не лише якості, а й швидкості регенерації нервів.

ВИСНОВКИ

Як показали експериментальні дослідження використання аутологічних клітинних технологій дозволяє покращити результати відновлення нервів навіть після значного їхнього ураження та зменшити ступінь фіброзування навколишніх тканин в зоні ревізії.